

GYULAFEHÉRVÁRI HIRLAP

Előfizetési árak :
Égész évre 4 frt, félévre 2 frt, negyedévre 1 frt. Egyes számára 10 kr.
Megjelenik minden héten egyszer: Csütörtökön.

Felolós szerkesztő és lapfajdonos :
ISSEKUTZ JÁNOS.
Kiadó : **Papp György**, Gyulafehérvár

Szerkesztőség és kiadóhivatal : Püsp. Lyc. nyomda
Gyulafehérvárt.
Hirdetések díjszabály szerint.

Czimkórság.

Ha a rohamos fejlődés nyomán valamikor elér az emberiség ahoz a falanksz rendszerű korhoz, — miként azt jelesünk : Madách is megjósolta, — mely nélkülözi ugyan az idealizmust, de a melyet az általános emberi boldogulás hideg korszakának hiszünk, akkor amaszerencsés utódaink bámulattal fognak rólunk megemlékezni, mint olyan esztelenekről, a kik világéletükben nem arra törekedtek, hogy földi létüket valahogyan minden irányban megkönnyítsék, hanem (eltekintve attól, hogy még eszményekért is hevültek) ráérttek drága idejüket czimek és rangok hajhászására is pazarolni. Ezek az utódaink szörnyen nevetésgesnek fogják látni hiúságunkat, sőt, hogy mulatságuk teljes legyen, még azt is tudni fogják, hogy a rang és czimkórság veszedelmes járványa legkülönösebben Magyarországon dühöngött, még pedig éppen a XIX század végén; a nagy találmányok idejében.

Hát ez, fájdalom, így is van. Immár el nem kerülhetjük sorsunkat : megérdemelt nevetség tárgyát fogjuk képezni a remélhetőleg józanabb utókor előtt. Némileg e bajon segíthetni már csak úgy tudnánk, ha hirtelenében megváltoznánk, vagyis ha ezentúl kárhozzatnánk azt, a mit tudja. Ég micsoda gyöngesség alapján idáigforszíroztunk. Ily gyökeres megváltozást azonban egyhamar hiába is remélünk, hiszen tudva, hogy mi még jó sokáig üzni fogjuk az üres czimek után való örületes hajszát.

Legyünk egy pillanatra prózaiak s akkor be kell ismerni mindnyájunknak, hogy a czimek anyagiilag nem válnak különös hasznunkra, mivel a czim csak hiábavaló függelék, értéktelen czafrang, a melyből megélni nem lehet. — Legyünk aztán egy kevésbé idealisak és ekkor megint azt kell észre vennünk, hogy a czimek még erkölcsileg sem emelnek bennünket, mert szomorúságos ember az, a ki csupán a czimeivel akar valaminek látszani. A czim nem emel bennünket magasra, nem lelkesít a szépre és jóra, — egyáltalán a czim egyenlő a semmivel.

Ilyenformán megállapíthatjuk, hogy a czim és rang a régi idők lomtárába való, a muzeumba, a hol fejünket rázhatjuk fölötte, mint teszszük azt a középkori kinzó eszközök láttára vagy az istenítéletek olvasásakor.

Eme sorainkkal nem mondunk újságot; tudja ezt mindenki és talán helyeslik is sokan — elvből, de ezek bizonyosan fölgerjednének, ha másnap valamely alárendeltjük így szólitaná meg őket : „X. úr!” s elfelejtené hozzátenni a tekintetes vagy nagyságos titulust.

Ezt különben mi kevésbbé hibáztatjuk, mintán a főhiba ott van, hogy például a miniszterhez küldött kérvényt aligha veszik figyelembe, ha nincs eképen czimezve : „Nagyméltóságú miniszter Ur! Kegyelmes Uram!” stb. — Nem is merjük részletesebben piszkálni ezt a kényes dolgot, elég ez alkalommal a francziákra hivatkoznunk, kik a köztársasági elnökhöz írt kérvényeknél ezt a megszólítást használják : Monsieur le President ! (El-nük ur!) Semmi egyéb.

Mondjunk még többet is? . . Nem. Jobb lesz elhallgatni. Hanem uraim és hölgyeim! vigyük már egyszer odáig a dolgot, hogy mi magunk nevéthessünk ezeken a furcsaságokon, a mi mindenetre jobb, mintha rajtunk nevetnek a jövődöbeliek.

Még egyet. Megmondjuk e czikk keletkezésének okát. A szolnoki polgári leányiskolában nemrég háborút idézett elő a czimkérdés. Egyik fél ugyanis „néninek“ kívánja hivatni magát az iskolás lánykáktól, az ellenpárt pedig mindenáron „nagysád“ akar lenni a gyerekek előtt is, — a pedagógia szent nevében.

A harc hevében fölfolymodtak egész a miniszterig. Most Wlassics-on áll a döntés.

M. J.

I R O D A L O M.

* **A Capitolium egy szobra.** Rómában, a capitoliumi muzeum egyik termében, mindjárt a híres Satyr szobája mellett, van egy szobor. Egy haldoklót ábrázol. Első tekintetre csak egy halállal vívódó alak. De nemsokára feltűnik mellette tört kardja, tehát harczos. Erőteltjes testén már érzik a halál lehellete. Jobb lábát gyötrődve szegi be térdben, a bal rángatódva nyulik ki, kezei lankadtan esüggének alá. Szomorúan, a vereség, a legyőzettség, a haszontalan halál keserűségével tekint maga elé. A bozontos haj és a torques, a csavart naggyűrű azt is megmondják, hogy eza sebesült : gallus. A haldokló harczos egy leveret nemzet kinjairól beszél. Oly megindító, oly gyászos, szívfacsaró ez a haldokló hős, hogy lehetetlen megindulás nélkül néznünk. Byron a Childe Harold-ban két fenséges versszakot szentel neki. Ugyane győzelem emléktől, Attalos és Eumenes diadalját a keltákon, őrzi egy másik szobor is Rómában, a Villa Ludovisiben : A gallus és felesége. A férfi kardját emeli, hogy megölje hitvesét, inkább, mitem az ellenség kezébe kerüljön. A Dobozy balladája ez, az ó-korban. Számos nagyméretű és szép szobrot hagyott ránk ez a kor, a Laokoont, a farnesei bikát, s ez izgatott jelenetek mellett Boethos kedves genre-képeit

T Á R C S A

Lawn-tennis után.

— Dence! — advantage! — dence! —
— Feri, vigyázzon, egy labdától függ a parti!
— Advantage!
— Figyeljen. — No, hát ezt is kibagyta! Most már vége, elvesztettük a játszmát.
— Set! —
— Jöjjön ide, Feri, hadd cibálom meg azt a költői tüstökét.
— És a nagy fü, a 25 éves dr. juris Szélespataky Nándor, odament Emmyhez, levette fejéről a könnyű sípkát és engedte, hogy a leány annak rendje és módja szerint megcibálja a haját.
— Megengedem, mondta csöndesen, nem vigyáztam; a gondolataim nem a labdákon jártak, én Önre néztem Emmy kisasszony . . .
— Hohó! csak nem akar talán bókolni?
— Szó sincs róla. Öure néztem, mondom, és testvéremre gondoltam, kit annyira szerettek és ki önnek teljes ellentéte.
— És ezzel azt akarja mondani, hogy én . . .
Nem végezhetette be szavait, mert a társaság többi tagjai feléjük jöttek, ez volt az utolsó parti mára, bucsúztak a vendégek. Feri is menni akart, de Emmy nem engedte.
— Maradjon, meg kell magyaráznia szavait.
Hát maradt.
A vendégek egymásután mentek el, két inas jött és elhordta a raketteket, labdákat, aztán egyedül voltak, Emmy a fiatal emberrel. Letültek a kis asztalka mellé a padra, Emmy a cigarettás dobozhoz nyúlt, megkínálta Ferit, aztán ő is rágyújtott egy könnyű egyiptomi szivarkára.
— És most beszéljen.

— Miről? Nincsen semmi újság. Én legalább nem tudok semmit.
— Ej, ki kér újságokat? Azt mondja meg nekem, miért emelte ki, hogy a nővére, a kit szeret, az én teljes ellentétem.
— Mert úgy van. Ön vidám, ő esündes; Ön szeret beszélni, ő hallgatag; Ön magas, ő kicsiny termetű; Ön szöke, neki fekete haja van. Kell-e több ellentét?
— Nem, nem, de ez még mind nem ok arra, hogy maga ezt oly különös hangsúlyozással mondja.
— Nem, kelnénk fel innen? Jó volna egy kicsit járni.
— Legyen, indítványát elfogadom. De ne gondolja, hogy ezáltal el fog engem téríteni a tárgytól. Magának muszáj telennie kérdésesre minden körülmény közt.
— Még akkor is, ha e felelet rosszul találna esni kegyednek.
— Most meg „kegyed“-nek szólít. Ezt a szót még nem hallottam egyszer sem a maga ajkáról. Itt tényleg van valami rejtegetett dolog. Tudja, hogy én jóakaró barátnője vagyok, hát csak mondja el nekem bátran, mit gondolt.
— Engedjen néhány percnyi időt, hogy rendbe szedjem a mondani valót. Ha már minden áron kell beszélnem.
— Minden áron!
Aztán szótlanul jártak egymás mellett egy darabig. Feri a homokos útra nézett le, Emmy cigarettájának füstjére tekintett és azt figyelte, hogyan oszlik az széjjel a levegőben, mint vízsi tovább a szellő, mely a Maros felől fujdogál. Igazán nem zavarták egymást gondolatokban. Mentek a park kanyargos ösvényein, odáig, ahol nagy tenyves csoport áll. Tülevelek fűdik ott a földet, ahoz a részhez nem nyúl a kertész, az megmaradt, a maga természetességében, egy darab erdő az őriási kert sarkában.

Feri megállott és kezét a leány karjára tette.
— Nos, hát meg kell vallanom, hogy másra is gondoltam, nem csak az ellentétre, mely kegyed és nővérem közt van.
— Ugy-e?
— Igen. És ha meg akar hallgatni, úgy félbeszakítás nélkül hagyjon beszélnem.
— Igérem.
— Kegyed tudja, Emmy, hogy szép, hogy van vagyona és hogy minden tekintetben megáldotta kegyedet a sors. Kegyed mindezt tudja és nem törődik vele. Mert én arra a meggyőződésre jutottam, hogy ez a nemtörődömség, a mit a fiatal emberekkel szemben tanusít, az a semmibebevétel, nem kaczérság kegyednél. Kegyed nem keresi a férfiak közt az épouseur-t, azt az embert, a ki nőstülni szeretne és a ki jó volna férjnek, kegyednek csak arra való a fiatal emberek társasága, hogy szórakozzék. Arra használja őket, hogy a jégen a korcsolyát fűzzék topánjaira, a kengyelt tartsák, mikor lóra akar szállni, a labdákat adják kézhez, a mikor tennist játszik . . . ezért hibáztam én is ma a játékban.
— Ez még nem . . .
— Még nem végeztem. Ennyit csak megokolást képen akaratom előrebozsátani. — Mikor kegyedet játétek közben néztem, elgondoltam, mennyire szeretem én testvéremet, a ki áldott jó teremtes, de — mint mondtam — kegyednek teljes ellentéte. Könnyű, kicsiny termetű, fekete hajú, bogárszemű, esündes, házias leány, ki nem fest, nem korcsolyázik, nem lovagol, sem nem tennisszezik. Elgondoltam, hogy egyszer, még nem is oly nagyon régen, az volt a legszentebb meggyőződéssem, ha én valaha egy leány iránt szerelmet tudnék érezni, annak szakasztott olyannak kellene lennie, mint nővéremnek.
— De . . .

de oly nagy érzés, oly fenséges erő egyből sem árad, mint a haldokló gallus márvány alakjából.

Az e korbéli világhírű szobroknak teljes gyűjteményét nyújtja pompás képekben s kitűnő szöveg kíséretében a Nagy Képes Világ történet 42. füzet. A tizenkét kötetes nagy munka szerkesztője Marekai Henrik, egyet. tanár, a görögökről szóló kötet szerzője dr. Gyomlay Gyula akadémikus. Egy-egy kötet ára díszes félbőrötésben 8 frt; füzetként is kapható 30 kr. jával. Megjelen minden héten egy füzet, Kapható a kiadónál (Révai Testvérek, Irod. Int. Rt. Budapest, VIII. Üllői út 18.) s minden hazai könyvkereskedés útján.

Ujdonságok.

Gyulafehérvár, 1899. október 26.

— **Kétszáz éves Mária-kép.** Kolozsvárt ma október 26-án ünneplik meg az akadémiai-templom főoltárán levő Mária-kép 200 éves jubileumát. A képnek érdekes története van: 1681-ben festette valami Lukács nevű pap, aki ruthén származású volt és Iklódon lakott. Lukácstól a most is élő Káposák egyik őse vette meg és Mikola község görög-katolikus templomának ajándékozta. A hagyomány szerint 1699-ben a Hobenzolern-lovas ezred katonái sirni látták a képet. Erről halott Kornis Zsigmond erdélyi gubernátor, aki Mikoláról szent benedeki kastélyába vitette a képet. A mikolaiak azonban a maguk részére követelték s a dologból hosszú versengés támadt, amit Kolonics bíboros döntött el. Kolonics úgy határozott, hogy a kép sem a Kornisoké, sem a mikolaiaké nem lett, hanem a jezsuitáké, kik azt Kolozsvárra vették. Két évszázad óta a piaristák odaváló templomának főoltárát díszíti. — A ritka jubileumi ünnepen Majláth G. püspök urakon kívül részt vesz Schlauch Lőrincz nagyvárad bíboros, Búbics kassai és Steiner székesfehérvári püspök. A pápa az ünnep résztvevőinek hét évi búcsút engedett.

— **Az erdélyi r. kath. Státus jelentése.** Az erdélyi r. kath. Státus igazgatótanácsa kiadta az évi jelentését. A vallásalapból megszavazott egyházi építkezések fejezetében örömmel olvassuk, hogy Gyergyó-Tölgyesen Török Antal birtokos és veje Waituk József 24000 forintba kerülő templomot építtetnek saját költségükön. A gimnáziumoknál kiemeli a jelentés a püspök ő méltóságának buzgó gondoskodását, valahányszor alkalma van, meglátogatja az intézeteket, az ifjúsággal szent gyakorlatokat tartat. A Státusnak van 6 főgimnáziuma és egy kiegészítő; ezekbe beírva volt 1947 tanuló; vizsgálatot tett 1846; ezek közt 273 nem katolikus; 1584 magyar mellett 252 más nemzetiségű. Erettségit 121-en tettek. Tanár 104 működött a gimnáziumokban. A gimnáziumok felszerelésének értéke 286,548 frt. A gimnáziumokkal kapcsolatban van 7 finevelő intézet és 2 internátus. A gimnáziumok 46,000 forint államsegélyt kaptak. A brassói új gimnáziumi épület 142.392 frtba kerül, melyhez 92.000 forintot a miniszter ad. A kézdivásárhelyi gimnáziumban az ötödik osztályt is megnyitják. A jelentés megemlékezik

— Én tudom, hogy kegyed gyűlöli a bókákat, gyűlöli azokat a konvencionális beszédeket, a melyekkel a fiatal emberek rendesen traktálják a leányokat. Tudom, hogy ha kegyednek olyasfélét találunk mondani, akkor itt helyben hátat fordítana nekem és a faképuél hagyna. Azért bocsátottam előre, hogy megmondjam-e kegyednek, ha rosszul is esik majd. Nos hát most kimondom. Meggyőződéseim megváltozott. Nem tudnék olyan leányt szeretni, ki hasonló testvéremhez, sem olyat, ki nem hasonlít rá, szeretni, szívem minden szerelmével szeretni csak egy lányt tudok, és az épen az én nővérem teljes ellentéte, kegyed az Emmy kisasszony!

Feri elhallgatott és a lányra nézett. Az csöndes maradt, lesütötte szemét, de Feri még is észrevette, hogy könny csillog szempilláin.

— Megbántottam Önt, Emmy kisasszony, Ön sir! — Igazán nem ez volt szándékom.

A leány ajkán könnyű mosoly jelent meg, felszárította könnyeit, aztán Feri felé fordult.

— En meghallgattam a maga beszédét, Feri, hallgassa hát meg most az enyémet. Könnyet látott a szememben, könnyet, melyről én nem tehettem. Nem azért sirtam, mintha megbántott volna. Ellenkezőleg. Az én könnyem a boldogság könnyje volt; meghatott, hogy végre találtam embert, a ki megértett, átlátott egész valómon. De a boldogság a mit érzek, abban van, hogy megértettem eddigi határozatlan vonzalmamat maga iránt, — én is szeretem magát, édes Feri.

És odaborult a férfi vállára.

— Drága szép menyasszonyom!

Majeros Emil.

azután a finevelőintézetekről, a nagy-szebeni Teréz árvaházról, a csik-somlyói, székely-udvarhelyi internátusokról; a csik-somlyói tanítóképző és a nagy-szebeni tanítóképző intézetről; az alapok és alapítványi uradalmak jogi ügyeiről, valamint az uradalmak kezeléséről. A r. kath. alapok zárszámadásai szerint a vallásalap tiszta cselekvő vagyona 1898. végén 851.402 frt 43 kr. a tanulmányi alapé 2,217,377 frt 74 kr. az ösztöndíj alapé 899,530 frt 71 kr. A Teréz-árvaház alapja 436.611 frt 92 kr., az elemi iskolai alap cselekvő vagyona 227,685 frt 99 kr. — A tanítói nyugdíjalap 193,164 frt 96 kr.

— **Panaszt hallunk a villanyvilágítás rossz-szasága ellen.** Utóbbi időben ugyanis olyan gyarág utcai világításban van részünk, minő a közönséges petroleum világításnál is gyengébb. A lámpák fénye napról-napra halványabb s gyakran megcsúsz, hogy teljesen ki is alszik minden lámpa. Nem állítjuk, hogy a kezelést teljesítő szakértelme hiányos, de az bizonyosnak látszik, hogy a világítás terjesztése nincs rendben. A vállalat jól tenné, ha a baj okát kifizérné, s nem adna alkalmat nyilvános panaszokra.

— **Gőzfürdő megnyitása.** A katonaság által a várban épített gőzfürdő ez év október hó 24-én adott át a közforgalomnak. Cívilek és pedig férfiak szerdán délelőtt 8—12-ig, délután 2—4-ig és nők csütörtökön d. e. 8—12 óráig 60 kr. díj lefizetése mellett fürdhetnek. — Jegyek a kasszáznál válthatók, a nélküli sérelmek az ott elhelyezett könyvbe irandók be.

— **A szüret.** Az ország legtöbb vidéken befejeződött a szüret. A bortermés jobbnak ígérkezik, mint a tavalyi volt, de rosszabbnak, mint a minőnek az idén várták. Országos átlagban 20—25 hektoliterre tehető holdanként a musttermés. Csemegeszőlő alig volt, mert az utóbbi nedves idő megártott neki és sok a penészes termés. Különösen muskotály volt kevés. A mustot a nagy kereskedelem nem igen veszi, mert a kereskedők a drága pénz miatt nagyon tartozkodók, ellenben a kis kereskedők és kocsmárosok elég jó vásárlókedvet tanúsítanak. Az árak igen különbözők. A must hektoliterje 12—14 frt, de némely vidéken csak 10 frt; urasági must 12—15 frt. Nagyobb árat jelentenek Promontórról, a hol 16—19 és Egerből, a hol 20—25 frt közt váltakozik a must hektoliterje. Kereskedő-körökben az a vélemény, hogy az idén Ausztriában is lesz kivételünk, mert ott rossz volt a bortermés. Az olasz bor behozatala valószínűleg meg fog csappanni éppen a jobb magyar termes következtében.

— **A huszadik század váltója.** Lukács pénzügyminiszter már a jövő század adósságesinálól is gondoskodik. A hivatalos lap közlése szerint az 1900 év közeledtével az év vége felé olyan váltóblankettákat hoznak forgalomba, a hol az év 1. . . -el van jölve. Az ilyen váltókat, a mennyiben 1900. január elsejéig föl nem használja tulajdonosa, már szeptember 16-tól 1900. február végeig új váltókkal lehet kicserélni.

— **Legkönnyebb védekezés a köhögés ellen.** Őszi és tavasszal egy kis vigyázatlanság mellett úgy meghi az ember, hogy szinte fáj még hallgatni is a folytonos köhéscelését. Jó tehát ha valami biztos házi-szerünk van ilyenkor, melylye a fájdalmas köhögést olcsón és biztosan megszüntetbéljük. Ilyen házi-szer a következő: Vesszünk hat-hét darab sárgarépát, azt szépen megtisztogatjuk, megreszeljük s a levét kifacsarjuk. Aztán ugyanannyi mézet, mint a mennyi a sárga répa leve, egy serpenyőben fölteszünk a tűzre, hogy ott fölolvadjon. Mihelyt a méz fölolvadt, azonnal hozzáöntjük a levét s a keveréket lassú tűzön mindaddig főzzük, míg sűrűsödni kezd, akkor aztán félre tesszük. Ha ebből a beteg napjában hatszor bevesz egy-egy mogyoró nagyságú darabot, köhögése biztosan el fog mulni.

— **A marosvásárhelyi zenélő kut.** Marosvásárhelyt valamikor régen a városi tanács a város közepén kutat akart furatni. Lakott a városban egy ezermester, Bodornak hívták, a ki bizonyos évi tiszteletdíjért hajlandónak nyilatkozott olyan kutat farni, a mely zenélni is tud. A városi tanácsnak tetszett az ötlet és Bodor hozzá fogott a kut megépítéséhez. Évekig dolgozott rajta, a míg végre elkészült a mestermű. A zsenialis ember oly gépezetet alkotott meg, a mely valahányszor vizet huztak, gyönyörűen zenélt. Néhány év múlva azonban a városi tanács megtagadta a kut építőjének a kikötött tiszteletdíját. Bodor ezért boszúból leszállott a kutba és egy csavart kiemelve megroztotta a gépezetet. A zenélő kut elhallgatott és soha többé nem tudta megszólaltatni senki. Az óta sok idő mult és a Marosvásárhely egykori büszkességét, a zenélő-kutat, nagyon megviselték az idők viszontagságai. A hajdani dicsőség romjait a városi tanács most újjalakíttatja. A tervezetet már el is készítették. Szép barokstílusú tíz méter magas kupolát építenek föléje, a

melynek keleti oldalán két esőből fog folyni a víz. Köröskörül két méter széles földött terras fogja keríteni.

— **Kiváló szerencse.** A mint értesültünk Török és Társa bankháza újlag bizonyonyította vevőinek, hogy a szerencse kegyeltje, mert a legutóbbi húzásnál sok és nagy nyereményt jutott e cég vevőire, sok és nagy nyereményt fizettek ki a szerencsés nyerőknek. Két milliónál jóval többet fizetett ki ezen bankház és egy esetben, mely előttünk véletlenül ismeretes, épen jókor érkezett a nyeremény. A vidéken a Török és Társa cég egyik főnöke meglátogatott egy kis hivatalnokot, hogy értesítse egy nagy nyereményről. A mint a hivatalnok szobályaiba lépett a cégfőnök kíséretével, a házi asszony épen vasalt. Férje hollétéről megkérdezte, nagy zavarba jött és kétségbeesve kérdezte: „Az urak csak nem exequálni jöttek?!” A válasz erre az volt, hogy nem vinni akarunk mi innen, hanem hoztunk valamit, azonban az asszony nem akart hitelt adni e biztató szavaknak. Csak midőn a férjét hazahívták és a házaspár előtt kijelentették, hogy egy nagy nyeremény jutott rájuk, akkor lélegzettek fel újból és a nagy öröm leirbataitlan volt. Sirva, könyyezve hálálkodtak és elmondták, hogy már a tönk szélén állottak és a jó Isten végső bajukban megsegített. A m. kir. szabadalmazott osztálysorsjáték minden tekintetben megbízható lévén, a ki a szerencsének kezét akar nyújtani, forduljon bizalommal az előttünk ismert és a szerencse által kiválóan kegyelt Török A. és Társa főelárusítóhoz, Budapest, Váci-körút 4. Az első osztályú sorsjegyek árai: $\frac{1}{4}$ sorsjegy 6 frt, $\frac{1}{2}$ sorsjegy 3 forint, $\frac{1}{4}$ sorsjegy 1 frt 50 kr., $\frac{1}{8}$ sorsjegy 75 kr. Sorsjegyek bevásárlásánál Török A. és Társa budapesti bankházát, Váci-körút 4/a, legmelegebben ajánljuk.

— **A naptárbélyeg eltörlése.** Ausztriában, mint Bécsből írják, január 1-ével eltörlik a naptárbélyegét. Ideje volna, hogy ez a Bach-korszakbeli adó vég-revalahára nálunk is eltörlőttessék.

— **A cipőszeg feltalálója meghalt.** Nevezetes embert temettek el a minap Temesvárott, Gefesser Mihálynak hívták, cipésmester volt Pesten s mint ilyen még a negyvenes években föltalálta a fából való cipőszöveget. A milyen egyszerű dolog ma, hogy ilyen szögekkel erősítik a cipő talpát a felső részéhez, olyan újság volt ez, a mikor Gefesser Mihály előállt a találmányával. El is adott a szögekből annyit, a mennyit csak elkészíteni bírt. A külföldön is az ő találmányát alkalmazták, de persze nem azért volt magyar föltaláló, hogy a munkájának hasznát is lássa. Gefesser Mihály cipész maradt, elköltözött a fővárosból Temesvárra, a hol szegényen halt meg.

— **A koránkelés mint a satnyulás jele.** A tudomány, különösen pedig az orvosi tudomány sok olyan dologra vezet rá az emberiséget, a minőknek előbb ép az ellenkezőjét hirdette. A mostani legújabb fölfedezést sok rest ember bizonyára örömmel fogja hallani, mert e szerint némely buvárkodó orvos a koránkelést nem tartja dicséretreméltó dolognak, hanem azt ép ellenkezőleg az elkorcsosodás jelének tekint. Megfigyelték állítólag, hogy a koránkelés hívei többnyire az idősebb emberek sorából kerülnek ki és hogy e szokásuk nem erkölcsi, hanem testi okokból ered. Este korán álmosodni és az első kakasszóval ébredni az öregség jele, melynek valószínűleg az üterek megkeményedése és a véredény-rendszer nehézkes működése az oka. Ez a fölfogás, melynek legelőször egyik angol orvosilapban adtak kifejezést, meglehetősen nagy feltűnést keltett, de az egész világon sok orvosi tekintély megerősítette. Tudvalevő, hogy a satnyulás jele, mint a milyenek öreg embereknek mutatkoznak, az ugynevezett öreg népeknél is föltalálhatók és így az említett különös nézetet erősíti meg az is, hogy sehol a koránkelést olyan szigorúan nem veszik, mint Khinában, mely szokásán a mennyi birodalom lakóinak eddigi az európai műveltség befolyása sem változott. A khinai császár kihallgatási tevékenységét reggel két órakor nyitják ki, a miniszter-tanácsot pedig Khinában hajnali három órakor tartják. Udvari ünnepélyeket akárhányszor már reggel nyolczkor tartanak és délelőtt tíz órakor a császár napi tevékenysége véget ér. Ennél kellemetlenebbet mi persze el sem képzelhetünk. De ha meggondoljuk, hogy a khinaiaknál ez a szokás — a satnyulás állítólagos jele — már egypár ezer év óta tart, akkor bajos elképzelni ennek a maradi birodalomnak a pusztulását.

— **Nyitott ablak veszedelme.** Általánosan elterjed nézet, hogy nyitott ablaknál nem egészséges az alvás. Ennek okát többnyire abban lelik, hogy éjjel a föld különféle ártalmas páraként bocsát ki. Ujabb időben azonban az orvosok ezt a véleményét megcáfolják és enyhe éjszakákon határozottan ajánlatosnak tartják a nyitott ablak melletti alvást. Éjjel ugyanis az ember nagyobb mérvben lehel ki szén-savat, mint nappal és cserében több élenyt igyekszik fölvenni, mely szükségletet azonban zárt ablak mellett nem képes kielégíteni, miután az élenyus levegő nem hatolhat be a szobába. Kimutatták, hogy 45 köbmé-

terez hálólhelyiségben a lakók lélekezése által a levegő szénsavtartalma 1000 részt fölve 8—10 százalékra emelkedett, holott a tiszta levegő csak 4 százalékot tartalmaz. De nem csak szénsavval, hanem egyéb ártalmas anyagokkal is megtelik éjjel zárt hálószobában a levegő. Es ezért nincs mit csodálkozni, ha az ember az ilyen helyiségben töltött éjszaka után nemcsak hogy nem tud föl, hanem bágyadtan és fejfájással ébred, mi az egészségre igen hátrányos.

C S A R N O K.

Mariska férje.

Írta: *Marossy László.*

Igen érdekes tanulmányozni a kis városok, illetve nagy községek „előkelőség”-einek szellemi, társadalmi életét. Összegyűlnék a „doktor”-nénál, gyógyszerésznénél, vagy sorba, a mint jön, a kávé-nénikék, s a legbőbeszédűbb asszonyság érdemes elnöklete alatt megnyílik a „gyűlés”, s foly a vita a kávé-, cukor-, adó-felemlés ellen, a divatról, a „rosz” férfiakról stb. stb! Bagoly-né asszonyság termeiben is éppen egy unalmas délután ép ily elegáns hölgykör gyülekezett össze jó kávéra és kellemes csevegésre.

Hogy a beszéd tárgya a férfiakról, bocsánat! a férfijéről folyt — tán mondanunk sem kell. A piezi piros, rózsás ajkak erős munkában valának, csak egy fiatal menyecske hallgatott az egész beszélgetés folyama alatt, egy szót sem szólott férjéről.

— Te bizonyára boldog vagy, Mariska — kérde egy barátja — a te férjed bizonyosan nagyon jó?

— Igen, férjem igen szelíd, igen jó — válaszolt az éjszemű menyecske, aztán alig hallhatólag tette hozzá: csak ne volna olyan együgyű...!

— Együgyű! kiállt valami rőzsás ajak egyszerre egészen megürlve annak, hogy Mariska férje sem tartozik ama férfiek közé, kik minden hibától mentek. — Együgyű! Már hála Istennek, a mi férjeink nem azok!

Minden oldalról kényszerítve volt a fiatal menyecske, hogy férje együgyűségéről egyetmást elbeszéljen. És ő nem állhatott ellent ennyi fölszólításnak. Beszélt. Először beszélt mindent. Csak nem régebben is, a múlt vasárnap, kikocsizott férjével látogatába — úgy ült, hogy férje mindenét rendbe szedte, sőt még vadgalamb színt kertyijét sem feledte otthon.

Boldogan szökdécselt előtte a lépcsőkön, könnyű szívet üdvözölte Magyaros urat és kedves nejét, ekkor vette észre rémülten, hogy... Itt megállapodott, mert a visszaemlékezés borzasztó volt.

— Mi történt? Talán csak nem a zsebkendőjét feledte otthon? Talán nem fésűlködött meg? — Csak volt rajta nyakkendő? — kérde tőle izgatottan barátja.

A bogárszemű menyecske tagadólag rázta fejét.

— Oh sokkal rosszabb! — felelte leverten és közel volt abhoz a végzetes ponthoz, hogy setét szemébe könnyek jöjjenek.

— A ballában fénymázos cipő és a jobban — papucs volt! Azt bitttem, hogy szegényetemben a föld alá kell bújnom!

Most szünet állott be. Egyik sem szólalt meg barátja közül. Nem tudta senki, hogy mit szóljon e fatális helyzethez.

— És ez így van mindig! — szakította meg a szünetet a gyönyörű menyecske. — Nincs nap, nincs óra, melyben biztos volnék a felől, hogy együgyűsége nem hoz-e a legnagyobb zavarba. Tegnap együtt voltunk a hangversenyen. Hangverseny után hazahajtottunk. Lakásunk elé érve, kiemelt a kocsiból s a kezembe egy forintot nyomott, — a bérkocsinak pedig egy csókot adott. Oh ez borzasztó!

Barátja a legnagyobb részvétellel hallgatták a menyecske szomorú sorsát egész késő estig.

* * *
Már régóta ült felesége névünnepeken! Akkor a legvidámabban kell végbe menni mindennek!... Ha majd reggel még alszik, akkor fogja fölbalmozni az ajándékokat, a miket számára vásárolt. . . Aztán majd diadalal fogja szobájába vezetni! . . . Sikertült is minden, semmit sem feledett el.

A hivatalba érve egész csomó levelet írt, már tudniillik meghívókat az estélyre.

Végül elsielt, hogy a szükséges bevásárlásokat megtegye az estélyre, de úgy, hogy erről mit se tudjon kedves Mariskája.

Az egész estélyt egy vendéglőben rendeli meg. Mindeuról gondoskodik, sőt még a czukrásznál is megrendeli a tortákat és a jéget, a kereskedésben a legfinomabb borokat keresi ki, egyszóval mindent, a mi csak egy estélyre szükséges.

A reggel mulik. Szolgálóját beavatja minden ti-
okba. . .

Délben tudatja Mariskával, hogy kifognak egy kisse kocsizni. — Egyedül vagyunk — tette hozzá nevetve.

A kocszi megáll az ajtó előtt. Mariska ma boldog, hogy férje oly figyelmes, és úgy látszik, mintha együgyűsége is eltűnt volna.

Bár ilyen maradna mindig!

. . . Már a nap nyugovóra tért, mikor haza érkeztek. Lakásuk elé érve, Mariska nem győz bámulni eleget a fölött, hogy az ablakok ki vannak világítva.

— Mi az Jenő? kérdé férjétől.

— Nem tudom — felel férje mosolyogva.

— Menjünk, nézzük meg. Látogatónk vannak talán.

Dudolva vezetí föl nejét a lépcsőkön. Olyan jókedvű! Figyel, de semmi neszt sem hall a teremről. Még minden csöndes. Kitarja az ajtót és Mariska lábait a földbe gyökereznek a bámulattól.

Egy hosszú asztal teljes fényben ragyogva áll előtte! Nevével földszített torták, virágok a virágtartóban! Az éteszköz tündöklő csillog, egy fehér asztalkendőn koszoru nyugszik virágból. A férj oda vezetí nejét az asztalhoz.

— Angyalom! kiált föl boldogul — ez a te helyed. Es ott, amott. . . mindjárt megfogod látni azokat a kiket szeretsz.

— Jenő, Jenő! — kiált föl Mariska meglepetve és férje nyakába borul. — Sokat tettél értem!

— Hahaha! — nevet férje. — Csak azt akartam látni, hogy égnék a gyertyák azokban az új tartókban! Ma reggel vettem!

Majd eltávozva, félrehívja a szolgálót s kérí tőle:

— Nem jött levél? Senki sem mondott le?

— Senki.

— Mind, de mind eljönnek! kiált hangosan.

Nem mondott senki le. Pompás! Hahaha! Ismerem én embereimet. . .! Estélyünk vidám lesz, pompás lesz! . . .

— A patvarba! Hol maradnak? — folytatja tovább és aggódva pislogat az óra felé.

Már nyolcz óra. Úgy látszik, barátaim nagyon el vannak foglalva valahol! Kész minden?

— Minden! akár tüstént találhat a szakácsné!

Perez, Perez után mulik, az idő óriás léptekkel halad. Már fél kilenczre! Végre kilenczet üt az óra.

A férj eszeveszetten rohan a szobában föl alá, aztán kinéz az ablakon.

— Drága Jenőm! talán csak nem felejtettél el valamit. . .?

— Semmit se felejtettem! — ordít a férj dühösen. Tudom jól, hogy együgyű vagyok, de ma minden erőmet összeszedtem. Mit felejtettem volna el! Semmit! Jere nézz! Még a dugaszhozó is itt van! Azon a helyen, a hol barátnéd fog ülni, ott a hátvankos, mert tudom, hogy mindig hátfájásról panaszkodik! Oda pedig, a hová az a kövér kereskedő fog ülni, a legerősebb széket állítottam! Semmit se felejtettem el!

— A meghívókat is szétküldötted? — kérde neje pironkodva.

A férj föláll és mozdulatlanul néz maga elé. — A meghívókat? — ismétli magában, miközben az óra élesen, gyorsan üti el a tízet.

— A meghívó levelek! — kiáltja mindig hangosabban. Egyszerre homlokára üt, hogy szinte Mariska is megsajnálja.

— Ott vannak hivatalszobám íróasztalán! Mindjárt elhozom és szétküldöm! Félóra alatt rendben lesz minden!

— Talán csak nem gondolod, hogy barátaid éjjel tizenegy órakor látogatába mennék valahová? — szól közbe Mariska. Egész nap boldog volt, s most ime mily keserű a vége!

— Jó! Akkor hát magunk eszünk! — szól a férj. Ugyis azt mondtam ma reggel, hogy egyedül leszünk — teszi hozzá keserű humorral.

Mariskának minden kedve elment az evéstől. Férje is úgy érzi, mintha lehült volna; csak szomjazik. Egyik poharat a másik után üríti.

— Micsoda átkozott együgyűség! — kiált föl a harmadik üveget kibontva. Minden olyan felségesen el volt készítve, minden olyan jól sikerült! Hát még ezután a sok tréfa, gúnyolódás, ha kitudják az egészet!

Másnap olyan arcezel, mely a legbolondabb áprilisi nappal is rútább, megy a hivatalba.

Egy barátjával találkozik, a ki szintén a meghívottakhoz tartozott.

— Tegnap este meg akartunk látogatni néhány jó emberemmel, már háza előtt voltunk, de visszafordultunk, ablakaidról sejtve, hogy valami mulatság van nálad!

— Semmi mulatság — válaszolt a férj boszusan.

— Senki, semmi?

— Egyedül voltam a nőmmel!

— Ugy! hababa! Ezt csakugyan nem hiszem! A ki nejevel egyedül van, az nem fogja kivilágítani minden termét.

— De már miért ne? Ha van olaja, vagy gyertyája, és ha abban kedvét leli? Külömben kinek mi közö hozzá?!

Kedvetlenül halad tovább. Ajkát harapja mérgében. . .! Még ez is hozzá. . .! Atkozott együgyűség! . . . Végre hivatalába ér. Ott fektésznek a meghívók az asztalon. Első dolga lévén, hogy a meghívókat postára küldje, és az nap estére a vendégeket meghívja. Azután hozzá ül a munkához; kipótolja, a mit tegnap mulasztott.

Es este? A meghívott barátok összejönnek a leg-elegánsabb toilletében. Csodálkoznak, mikor látják, hogy valamennyi ablak sötét. De azért fölhaladnak a lépcsőkön és cseengenek. . .

A cseléd kilép. Meg van zavarodva és nem tud az egészről semmit.

— Hol a nagyságos úr?

A cseléd a diszes vendégsereg elé áll és neki bátorodó hangon kiáltja:

— A nagyságos úr elment apósához, feleségestül. Atkozott együgyűség és szórakozottság!

Nyilttér. *)

Foulard-selyem 65 krtól

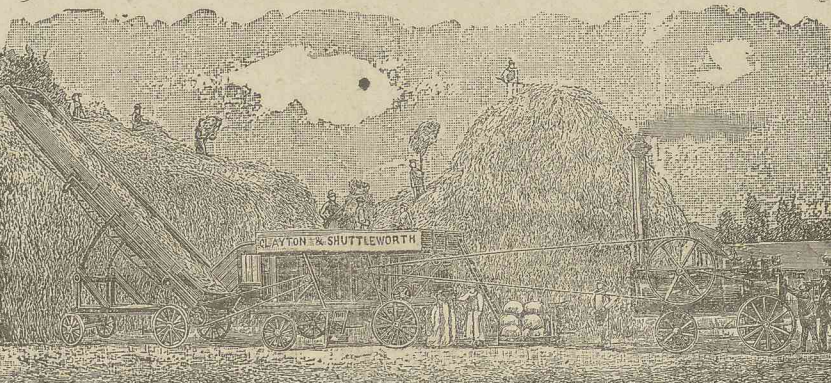
3 frt 35 krig méterenként — japáni, chinai stb. legújabb mintázatok és színekben, valamint fekete, fehér és színes „**Henneberg-selyem**“ 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — a legdivatosabb szövés, szín- és mintázatban. **Privát fogyasztóknak** postabér és vámentesen, valamint bázhoz szállítva — **mintákat pedig postafordultával** küldenek.

Henneberg G. selyemgyárai os. és kir. ud. vari szállító **Zürichben.**
Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbéllyel ragasztandó.

*) E rovatban megjelenő közleményekért semmi felelősséget nem vállal a szerk.

Clayton & Shuttleworth Budapest Váci-körút. 63. sz.

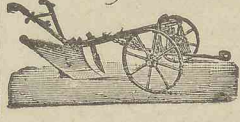
mezőgazdasági gépgyárosok által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcseplőgép-készletek továbbá járgány-cseplőgépek, lóher-cseplők, tisztító-resták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák.

„Columbia-Drill“ legjobb sorvetőgépek, szecsavágók, répavágók, kukorica-morzsolók, daráló, őrlő-malmok, egyetemes acél-ekék,

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kívá natra ingyen és bérmentve küldetnek.

Sz. 2416—1899 tkvi.

Arverési hirdetményi kivonat.

A gyulafehérvári kir. törvényszék mint telekkvi hatóság közhírré teszi, hogy a nagyszebeni földhitelezést végrehajtatónak Szegedi Márton és neje Sebasser Mária bervei lakosok végrehajtást szenvedő ellen 68 frt. tőke követelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében a bervei 276 sztkvben A + 1—5 7. 8. 11. 12. 13. 15. 16. rdsz. és a bervei 275 sztkvben A + 22, 23, 24, 25 rdsz. alatt foglalt ingatlanaira összesen 725 frt becsárban az árverést elrendelte, és hogy a fenn megjelölt ingatlanok az **1899 évi november hó 18-ik napján** d. e. 9 órakor Berve község házánál megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alól is elfogadati.

Arverezni szándékozők tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881. 60: t. cz. 42 §. jelzett árfolyammal számított és az 1881. November 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy annak az 1881. 60. t. cz. 170. §-a értelmében a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék mint telekkvi batóságától.

Kelt Gyulafehérvárt 1899. évi szeptember hó 1-én.

A kivonat hitelességét igazolja Nagy Kálmán tkvi kiadó.

SEIDNER MIKLÓS

soborsini márvány, mész és homokkő fióktelepe

GYULAFEHÉRVÁRT.

Ajánlja legszebb kivitelű színes MÁRVÁNY SÍRKÖVEIT

olcsó árban.

Ugyanott kőfaragó munkálatok és legkitűnőbb soborsini falimész szállítása elvállaltatik.

Legnagyobb nyeremény

legszerencsésebb esetben

1.000.000 korona.

Az összes 50.000 nyeremény
J E G Y Z É K E.

A legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben.

1.000.000 korona

A nyeremények részletes beosztása a következő:

Korona		
1 jutalom	600000	
1 nyer. á	400000	
1 " "	200000	
2 " "	100000	
1 " "	90000	
1 " "	80000	
1 " "	70000	
2 " "	60000	
1 " "	40000	
5 " "	30000	
1 " "	25000	
7 " "	20000	
3 " "	15000	
31 " "	10000	
67 " "	5000	
3 " "	3000	
432 " "	2000	
763 " "	1000	
1238 " "	500	
90 " "	300	
31700 " "	200	
3900 " "	170	
4900 " "	130	
50 " "	100	
3900 " "	80	
2900 " "	40	

50,000 nyer. és jut. 13.160.000
összege

Az ötödik nagy m. kir. osztálysorsjáték nemsokára is
még kezdődik és

100,000 sorsjeg, re **50,000 nyeremény**
újbol

jut, vagyis az oldalt levő nyereményjegyzék szerint az összes
sorsjegyek fele feltétlenül nyerni fog.

A nyerési esélyek tehát, int már általánosan ismeretes, óriásiak.

Összesen tizenhárom millió 160,000 koronát sorsolnak ki biztosan A legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben

egy millió korona.

Szíves mielőbbi megrendeléseknél eredeti sorsjegyeket a tervszerű eredeti árban és pedig:

egy egész	I. o. eredeti sorsjegyet	6 -
" fél	" " " "	3 -
" negyed	" " " "	150
" nyolczad	" " " "	75

küldünk szét utánvétellel vagy a pénz előleges beküldése ellenében.

A húzások után megküldjük tisztelt vevőinknek a hivatalos húzási jegyzéket, hivatalos tervezetek pedig díjtalanul állanak rendelkezésre A húzások a magyar kir. kormány ellenőrzése mellett nyilvánosan történnek és azoknál mindenki megjelenhetik.

Kérjük a rendelvényeket mielőbb, legkésőbb azonban

f. é. november hó 16. és 17-ig
hozzánk beküldeni.

Török A. és Tsa

a m. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusítói

Budapest, V., Váci-körút 4/a.

Sok és nagy nyereményt fizettünk ki tisztelt vevőinknek; rövid idő alatt egy és fél millió koronánál többet.

Rendelőlevél levágandó. Török A. és társa uraknak Budapest.

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezet-
együtt küldeni.

Az összeget frt } utánvételezni kérem }
postautalvánnyal küldöm } A nem tetsző törörendő.

Pontos cím.

Az énekesnő félelme.

Ha van pálya, mely számtalan eshetőséggel jár, ugy ez bizonyára az énekesnő pályája. A legnagyobb óvatosság mellett is egy meghülés elegendő, hogy tönkretegy az énekesnő dályáját. Sokszor a folytonos túlerőltetés általános gyengeséget hoz létre, a mi a hangot mindenféle betegség iránt érzékenynyé teszi. Az influenzának és következményeinek néhány év óta az énekesnők között számtalan áldozata van.

G. Givry kisasszony, ki ma Vezinetben (Seine-et-Oise, Franciaország) lakik, fájdalmasan győződhetett meg erről. Ez ügyben az újság igazgatója Vésinetbe küldött, hogy róla hirt hozzak. Givry kisasszonynál a megszívisebb fogadtatásban részesültem.

Amint ön tudja uram, kezdette, az Opéra-Comique első operette-énekesnője vagyok, imádom hivatalomat és egész szívemet, egész erőmet helyezem belé. Szomorú, hogy ez oly fázasztó, a legnagyobb fokig megterhelő. Sokan a fáradság és elgyengülés által a betegségre hajlandóbbak lesznek. Ez volt az én esetem is.

Házibajok által, melyeknek elmondását kerülöm, már régóta erőmtől megfosztva, fáradt és gyenge voltam. Majdnem mindig egyik szerződés kénytelen voltam felbontani. 1897-ben hangon gyengébb, sőt néha-néha fátyolozott lettem. 1898-ban Hayeban szerződöttem a Szép

Heléna, Angot asszony leánya stb. főszerepeire, kénytelen voltam szerepeimről lemondani, meghülés következtében, a mely náthát, gégekatarust, sőt influenzát hozott létre. Iszonyt kínokat szenvedtem mellemben, lábszáramban egész térdemig. A jobb kézizület szintén meg volt támadva és iszonyú főfájás, reuma, neura, neuralgikus fájdalmak a végsőkig gyengítették. Fellépésem teljesen meg volt zavarva, folyton rekedt voltam, hangom mély és tompa lett. Kétségbe voltam, esve, látva, hogy helyzetemen a leg gondosabb ápolás sem segít. Az újságok hírei figyelmeztettek a **Pink-pilulákra**. Mily szavakat használjak uram, hogy önnek csodálatomat kifejezzem. Hogyan mondjam el önnek örömet? Érzem, hogy erre képtelen vagyok. Előbb étvágyam tért vissza, azután lassankint eltűntek fájdalmaim, hangom tisztább lett, idegeim megnyugodtak s az egész test működése helyreállt. Ez eredmény oly boldoggá tett, hogy a Pink-pilulák használatát még abba nem hagyom.

E szavak után elhagytam Givry kisasszonyt, a ki felbatalmazott, hogy szavaim közölhessem. Az újra előállított vér eredményezte ezt a csodát és az idegek kevésbé izgatottak lettek. Az a Pink-pilulák ezéja, melyek hasonló eredményt érnek el az összes betegségek-nél; ilyenek: az ideges izgalom, a sápkór, a térfi vagy nő fizikai vagy szellemi megerőltetése által létrejött gyengesége. A Pink-pilulák kaphatók Magyarországon a legtöbb gyógyszerárban. Egy doboz ára 1 frt 75 kr. és hat doboz 9 frt. Magyarországi főraktár: Török József gyógyszerárban, Budapest, Király-utca 12.

Ha ószül a haja

* használja *

a ZOLTÁN-féle

Hair Regeneratort,

mely nem hajfestő, de oly vegyi hatású szer, mely rövid ideig való használat után a haj eredeti színét adja vissza.

Ara üvegenként 1 frt.

Egyedül:

ZOLTÁN BÉLA

udv. szállító gyógyszerárban.

* BUDAPEST, *

V., Hold-utca és Nagykorona-utca sarkán.

1 frt 30 kr. előleges beküldésével bérmentve